

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de Hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea regulamentului cu
privire la garanția financiară pentru refacerea mediului

denumirea proiectului actului normativ

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de Hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea regulamentului cu privire la garanția financiară pentru refacerea mediului a fost elaborat de către Ministerul Mediului.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiect de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea regulamentului cu privire la garanția financiară pentru refacerea mediului are drept scop implementarea art. 81 al Codului subsolului nr. 246/2024, care va intra în vigoare pe data de 29 mai 2026, asigurând cadru de reglementare, în vederea asigurării protecției corespunzătoare a refacerii mediului după efectuarea lucrărilor miniere, motiv pentru care se propune intrarea în vigoare a Proiectului de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea regulamentului cu privire la garanția financiară pentru refacerea mediului la data de 29 mai 2026, odată cu intrarea în vigoare a Codului subsolului nr. 246/2024.

Prezentul Regulament transpune Decizia 2009/335/CE a Comisiei din 20 aprilie 2009 de stabilire a orientărilor tehnice privind constituirea garanției financiare în conformitate cu Directiva 2006/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind gestionarea deșeurilor din industriile extractive, această directivă este transpusă total în Codul subsolului nr. 246/2024.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Nota de fundamentare a fost elaborată în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2019.

Problemele care au condiționat elaborarea proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la garanția financiară pentru refacerea mediului reiese din prevederilor Codului subsolului nr. 246/2024.

Procesul de exploatare a zăcămintelor inevitabil afectează mediul, impactul fiind întotdeauna unul negativ. Natura activității de valorificare a resurselor minerale utile inevitabil afectează mediul, impactul fiind întotdeauna unul negativ. Ținem faptul că lucrările de reabilitare/recultivare sunt costisitoare, agenții economici nu au interesul pentru a executa toate lucrările

necesare pentru a diminua efectele negativ ale exploatărilor miniere la minim. Pentru reducerea impactului asupra mediului sunt necesare măsuri comprehensive de evaluare și monitorizare a situației ecologice, precum și sancționarea în cazurile de încălcare a legislației în vigoare. Cele mai importante cauze ce stau la baza prejudiciilor de mediu sunt incapacitatea autorităților de a impune respectarea prevederilor legale, precum și lipsa mecanismelor de asigurare (garanții financiare) a recuperării prejudiciilor aduse mediului și executării lucrărilor de recultivare și post-recultivare. De asemenea, una din problemele fundamentale este corespunderea activităților de protecție a mediului în proiectele activității miniere cu necesitățile reale. Astfel este prioritar de a reglementa crearea și utilizarea fondului garanției financiare pentru refacerea mediului în urma lichidării și recultivării, pentru a reduce la minim efectele negative aduse mediului în urma extragerii substanțelor minerale utile.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Regulamentul cu privire la garanția financiară pentru refacerea mediului are obligația, de a asigura protecția corespunzătoare a refacerii mediului după efectuarea lucrărilor miniere și responsabilitatea titularului autorizației de folosință a subsolului de a remedia suprafețele afectate. La moment agenții economici ce au în gestiune sectoare de subsol pentru extragere la finalul epuizării substanțelor minerale utile au obligația de a reface mediul conform legii în vigoare. Odată cu intrarea în vigoare a noului Cod al subsolului nr.246/2024 beneficiarii subsolului vor avea stimularea pentru refacerea mediului prin fondul garanției financiare ce va asigura acoperirea financiară pentru execuția lucrărilor de închidere, ecologizare și monitorizare postînchidere.

În cazul în care titularul autorizației de folosință a subsolului nu își îndeplinește obligațiile legale privind refacerea mediului, fondul garanției financiare rămâne în gestiunea autorității competente în domeniul folosirii și protecției subsolului.

Prin impunerea constituirii unei garanții financiare, autoritățile pot monitoriza mai atent activitățile miniere și pot aplica măsuri corective, dacă este necesar. Aceasta va include, inspectarea lucrărilor de închidere, ecologizare și monitorizare postînchidere și verificarea stării mediului în zonele afectate. Titularii autorizațiilor de folosință a subsolului sunt stimulați să adopte practici mai ecologice și sustenabile în desfășurarea activităților lor. Garanția financiară adecvată funcționează ca un stimulent pentru a minimiza impactul asupra

mediului, având în vedere că aceștia vor fi obligați să plătească sume semnificative pentru remedierea daunelor produse.

Prin alinierea legislației naționale la prevederile Directivei nr. 2006/21/CE din 15 martie 2006 privind gestionarea deșeurilor din industriile extractive, armonizată total prin Codul subsolului nr. 246/2024, Republica Moldova are obligația de a lua măsuri în vederea asigurării gestionării raționale a subsolului, din punct de vedere economic și social, a tuturor tipurilor de resurse ale subsolului în baza folosirii tehnologiilor avansate și respectării standardelor, limitelor, normelor și regulilor de folosire a subsolului. Proiectele întreprinderilor miniere extractive vor prevedea: depozitarea, evidența și păstrarea substanțelor minerale utile temporar nefolosite și a deșeurilor producției ce conțin componente utile.

Totodată, prezentul regulament prevede Decizia 2009/335/CE a Comisiei din 20 aprilie 2009 de stabilire a orientărilor tehnice privind constituirea garanției financiare în conformitate cu Directiva 2006/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind gestionarea deșeurilor din industriile extractive, ceea ce reiese că în cazul activităților de exploatare a deșeurilor extractive, garanția financiară pentru refacere mediului va crea un mecanism prin care agenții economici vor demonstra capacitatea financiară de a gestiona deșeurile într-un mod sigur. Asigurarea că deșeurile extractive sunt gestionate în mod corespunzător, pentru a preveni contaminarea solului, apei și aerului.

Fondul garanției financiare este de asemenea conceput pentru a asigura că, în cazul în care un agent economic intră în faliment sau nu mai poate gestiona lucrările de închidere, ecologizare și reabilitare a mediului, fondurile necesare pentru refacerea mediului și remedierea impactului asupra mediului sunt disponibile pentru autoritatea competentă în domeniul folosirii și protecției subsolului.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiunea – „a nu face nimic” presupune a lăsa lucrurile neschimbate, adică neelaborarea proiectului privind Regulamentul cu privire la garanția financiară pentru refacerea mediului, ceea ce va contribui la menținerea problemelor existente la capitolul responsabilitatea privind recultivare terenurilor afectate în urma extragerilor miniere. Ținând cont de faptul că lucrările de reabilitare/recultivare sunt costisitoare, agenții economici nu au interesul pentru a executa toate lucrările necesare pentru a diminua efectele negative la minim, astfel este prioritar de a reglementa crearea și utilizarea fondurilor de garanție financiară, pentru a reduce la minim efectele negative aduse mediului în urma extragerii substanțelor minerale utile.

Scopul elaborării proiectului este de a minimaliza daunele asupra mediului, respectiv opțiuni alternative pentru a soluționa problema recultivării la finalul epuizării substanțelor minerale utile nu sunt, aceasta poate fi realizat doar prin asigurarea agentului economic prin fondul de garanție financiară.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Prezentul proiectul nu are impact semnificativ asupra sectorului public.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea prevederilor proiectului nu necesită cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat. Proiectul prevede depunerea un cont deschis la Trezoreria de Stat din Republica Moldova, reprezentând echivalentul costurilor pentru execuția tuturor activităților de închidere, ecologizare și monitorizare, postînchidere, necesare a fi executate pentru reabilitarea factorilor de mediu afectați de activitățile miniere.

Astfel, garanția financiară pentru refacerea mediului implică costuri considerabile, dar aceste investiții sunt esențiale pentru protecția mediului și asigurarea unei utilizări sustenabile a terenurilor. Beneficiile pe termen lung, cum ar fi prevenirea poluării, restaurarea biodiversității și degradarea solurilor. Fondul de garanție trebuie să fie suficient pentru a acoperi toate costurile de închidere și ecologizare.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Aprobarea regulamentului va oferi sectorului privat un cadru clar pentru asigurarea garanției financiare pe un termen lung privind reabilitarea terenurilor în urma epuizării substanțelor minerale utile.

Respectiv, agentul economic care are în gestiunea exploatarea/extragerea substanțelor minerale utile, va depune la trezoreria de stat o sumă de bani conform planului de recultivare pentru primul an de exploatare, iar pentru următorii ani conform planului anul de dezvoltare a lucrărilor miniere, care se va reflecta în devizului de cheltuieli din anexa nr. 1 al Regulamentului privind garanția financiară pentru refacerea mediului.

Devizul de cheltuieli se face în baza planului de recultivare și planul de gestionare a deșeurilor extractive parte a proiectului tehnic (tehnologic). Acest deviz de cheltuieli vine în ajutor agentului economic pentru a realizarea lucrărilor de ecologizare.

4.4. Impactul social

Nu este aplicabil

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Implementarea Regulamentului trebuie să țină cont de protecția datelor cu caracter personal în mod corespunzător, asigurându-se că datele sunt prelucrate într-un mod transparent, sigur și în conformitate cu normele de protecție a datelor personale.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil

4.5. Impactul asupra mediului

Proiect de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea regulamentului cu privire la garanția financiară pentru refacerea mediului prevede:

- a) *Constituirea garanției financiare pentru refacerea mediului* - proiectul stabilește cerințe care agentul economic adică beneficiarul sau titularul autorizației de folosință a subsolului responsabil de activități cu impact asupra mediului trebuie să asigure fonduri pentru a acoperi costurile de restaurare a mediului în cazul în care activitatea respectivă generează daune ecologice. Această garanție are scopul de a proteja mediul înconjurător și de a preveni transferul costurilor de refacere asupra autorităților sau societății, stimulând agenții economici să fie mai responsabili și să întreprindă măsuri preventive pentru protejarea mediului. De asemenea, acest mecanism financiar contribuie la reducerea daunelor ecologice și la restabilirea ecosistemelor afectate, promovând o economie mai sustenabilă. Implementarea acestui tip de garanție poate duce la încurajarea unui model de afaceri mai responsabil, în care resursele sunt gestionate într-un mod mai eficient, iar produsele și serviciile sunt concepute pentru a minimiza riscurile pentru mediu pe termen lung.
- b) *Estimarea costurilor de refacere a mediului* - agenții economici adică beneficiarii sau titularii autorizației de folosință a subsolului responsabili, efectuează o evaluare a impactului posibil asupra mediului și determină suma necesară pentru acoperirea cheltuielilor de restaurare a mediului după extragerea substanțelor minerale utile în planul de recultivare și planul de gestionare a deșeurilor extractive. Astfel, valoarea garanției financiare pentru refacerea mediului va constitui acoperirea tuturor lucrărilor de refacere a mediului, ecologizare și monitorizarea postînchidere în oricare fază de dezvoltare a proiectului tehnic (tehnologic), inclusiv după încetarea activității, în perioada de monitorizare postînchidere.
- c) *Restituirea, executarea și utilizarea garanției financiare pentru refacerea mediului* – garanția financiară se restituie beneficiarului sau titularului autorizației de folosință a subsolului în măsură în care acesta și-a îndeplinit obligațiile referitoare la executarea lucrărilor de refacere a mediului. În scopul efectuării recepției finale a executărilor de închidere, ecologizare și monitorizare postînchidere prevăzute în planului de recultivare și planului de gestionare a deșeurilor extractive, se va constitui Comisia de recepție finală a execuției lucrărilor de închidere, ecologizare, reabilitare a mediului

și monitorizare postînchidere, constituită prin ordinul directorului autorității competente în domeniul folosirii subsolului și protecției mediului, care va monitoriza/verifica în teren lucrările de închidere, ecologizare, reabilitare de folosință a subsolului pentru aprobarea returnarea garanției financiare pentru refacerea mediului aferente lucrărilor recepționate.

- d) *Dispoziții finale și tranzitorii* - agentul economic va avea asigurarea că la finalul extragerii va avea bani din fondul de garanție financiară pentru a recultiva conform planului de recultivare astfel, terenurile vor fi reabilitate și nu va provoca daune mediului pe termen lung, o asigurare pentru autorități cât și pentru agenții economici. În situația în care titularul autorizației de folosință a subsolului a fost radiat din Registrul de stat al persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali sau își retrage autorizația de folosință a subsolului pe parcursul procesului de finalizare a lucrărilor de reabilitare a mediului, sumele neutilizate vor rămâne în gestiunea autorității competente în domeniul folosirii subsolului. Respectiv autoritatea competentă organizează procedurile legate de efectuarea a lucrărilor de închidere și ecologizare din fondul garanției financiare.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Prezentul Regulament transpune:

- Decizia 2009/335/CE a Comisiei din 20 aprilie 2009 de stabilire a orientărilor tehnice privind constituirea garanției financiare în conformitate cu *Directiva 2006/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind gestionarea deșeurilor din industriile extractive*.

Obiectul urmărit de actele europene este de asigura un nivel ridicat de protecția mediului și de viitoarea utilizare a terenurilor reabilitate.

Directiva 2006/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind gestionarea deșeurilor din industriile extractive a fost transpusă total în Codul subsolului nr. 246/2024 care va intra în vigoare pe data de 29 mai 2026. Respectiv, prezenta directivă prevede măsuri, proceduri și orientări pentru prevenirea sau reducerea, pe cât posibil, a oricăror efecte nefaste asupra mediului, în special asupra apei, aerului, solului, faunei și florei și peisajelor, precum și a oricăror riscuri pentru sănătatea umană, rezultate din gestionarea deșeurilor din industriile extractive.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Prezentul proiect are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene prin prevederile Deciziei 2009/335/CE a Comisiei din 20

aprilie 2009 de stabilire a orientărilor tehnice privind constituirea garanției financiare în conformitate cu Directiva 2006/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind gestionarea deșeurilor din industriile extractive.

Aceste măsuri asigură responsabilizarea operatorilor economici și protejarea mediului prin instituirea unor mecanisme clare de garanție financiară pentru reabilitarea amplasamentelor miniere.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și ale Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, a fost plasat Anunțul de intenție cu privire la elaborarea proiectului actului normativ la data de 25.02.2025, pe pagina [particip.gov.md](https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/14015) - https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/14015

Anunțul consultărilor publice asupra proiectului a fost plasat pe pagina particip.gov.md la data de 15.08.2025.

Proiectul de lege urmează a fi supus consultărilor publice în conformitate cu prevederile legale.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul de hotărâre va fi supus expertizei juridice și respectiv expertizei anticorupție în conformitate cu cerințele Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative. Rezultatele expertizelor menționate supra, vor fi reflectate la etapa recepționării acestora.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Aprobarea proiectului nu atrage după sine necesitatea modificării sau abrogării altor acte normative.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Ministerul Mediului prin intermediul autorității competente în domeniul folosirii și protecție subsolului la moment este Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale și a Inspectoratului pentru Protecția Mediului va asigura implementarea proiectului Regulamentul cu privire la garanția financiară pentru refacerea mediului și va monitoriza/controla executarea lucrărilor de refacere a mediului.

Secretar de stat

Grigore STATULAT